

Minister Finansów

Warszawa, 23 kwietnia 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź na interpelację nr 2469 Posła Tadeusza
Tomaszewskiego
Znak sprawy: DSP13.054.2.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Odpowiedź na interpelację nr 2469 Pana Posła Tadeusza Tomaszewskiego w sprawie wykazu problematycznych spraw, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie finansów samorządów gminnych

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 2469 Pana Posła Tadeusza Tomaszewskiego w sprawie wykazu problematycznych spraw, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie finansów samorządów gminnych, po zasięgnięciu opinii Głównego Geodety Kraju w zakresie pytania nr 3, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Ad 1 i 2.

Odnosząc się do postulatów zmian w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości namiotów oraz obiektów zbudowanych z płyt betonowych, ogrodzeniowych – płotów informuję, że obecnie w Ministerstwie Finansów trwają prace nad nowymi definicjami budynku i budowli zawartymi w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, z chwilą jego przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, z późn. zm.

Ponadto projekt zostanie przekazany do zaopiniowana Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Wówczas swoje stanowisko wobec proponowanych rozwiązań będą mogły przedstawić także gminy. Zgłoszone uwagi zostaną wnikliwie przeanalizowane.

Ad 3.

Jak wskazał Główny Geodeta Kraju zasady zaliczania gruntów do określonych użytków gruntowych określa Załącznik nr 1² do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków³ (dalej: rozporządzenie egib).

Zgodnie z Lp. 13 Załącznika Nr 1 do rozporządzenia egib, do terenów mieszkaniowych - B zalicza się grunty, niewchodzące w skład gruntów rolnych zabudowanych, o których mowa w Lp. 5:

- 1) zajęte pod budynki mieszkalne;
- 2) zajęte pod budynki gospodarcze i techniczne, związane funkcjonalnie z budynkami mieszkalnymi, o których mowa w pkt 1, oraz urządzenia, w szczególności: podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier, zabaw i odpoczynku, studnie, zbiorniki, przewody naziemne, urządzenia do gromadzenia i oczyszczenia ścieków, śmietniki, składowiska odpadów, obiekty małej architektury, ogrodzenia, oczka wodne, ogródki skalne;
- 3) położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod trawniki, rabaty, kwietniki, warzywniki.

Dodatkowo przepisy te wskazują, że kontur terenów mieszkaniowych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

Zgodnie z opinią Głównego Geodety Kraju w związku z obowiązywaniem tego przepisu mogą występować różnice w zaliczaniu określonych gruntów do użytku gruntowego tereny mieszkaniowe – B, nie tylko wynikające z różnic w faktycznym zagospodarowaniu konkretnej działki, a także wynikające z tego, że poszczególne projekty zagospodarowania działki lub terenu mogą obejmować różny obszar, np. wyłącznie teren pod budynkiem, bądź teren całej działki ewidencyjnej. Różnice w tym zakresie mogą wynikać także z wątpliwości dotyczących ustalania konturu użytku ze względu na brak precyzyjnego określenia do jakich linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu przepis dotyczący ustalania konturu użytku się odnosi.

Analogiczne przepisy określają zasady zaliczania gruntów do użytków gruntowych Inne tereny zabudowane – Bi oraz Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy – Bp.

W kontekście podnoszonego zagadnienia należy wskazać, że aktualnie trwa proces legislacyjny dotyczący zmian w rozporządzeniu egib. Jak wynika z zamieszczonego na stronie RCL⁴ projektu nowelizacji z dnia 3 kwietnia 2024 r., zmiany obejmują także treść Załącznika Nr 1 do rozporządzenia m.in. w zakresie określania konturów ww. rodzajów użytków gruntowych (terenów mieszkaniowych – B, innych terenów zabudowanych – Bi oraz zurbanizowanych terenów niezabudowane lub w trakcie

² „Zaliczanie gruntów do poszczególnych użytków gruntowych”.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 219.

⁴ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12383855/katalog/13050875>

zabudowy – Bp). W uzasadnieniu do ww. projektu wskazano, że w związku z wątpliwościami w zakresie sposobu stosowania zasad zaliczania gruntów do użytków gruntowych B, Ba i Bi, określonych w Lp.13-15 tabeli załącznika Nr 1 do rozporządzenia egib, konieczne jest doprecyzowanie sformułowania odnoszącego się do linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki.

Ad 4.

Jednym z obowiązujących obecnie rozwiązań dotyczących rekompensaty gminom dochodów podatkowych utraconych w wyniku stosowania ulg ustawowych jest mechanizm wyrównywania jednostkom samorządu terytorialnego różnic w dochodach podatkowych zawarty w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵. Mechanizm ten polega na przyznaniu części wyrównawczej subwencji ogólnej dla tych jednostek, których dochody podatkowe są niższe od progu określonego w ustawie (kwota podstawowa), a także dla gmin o niskiej gęstości zaludnienia.

Zaznaczyć należy, że skutki ulg i zwolnień ustawowych nie są wliczane do potencjału dochodowego gminy i tym samym nie powodują jego podwyższenia. To, czy gmina otrzyma, czy też nie, kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej, uzależnione jest jedynie od tego jak ukształtuje się jej potencjał dochodowy w odniesieniu do średniego potencjału dochodowego wszystkich gmin w kraju. Gmina Czerniejewo otrzyma w 2024 r. część wyrównawczą subwencji ogólnej w wysokości 5.072.080 zł⁶ (w 2023 r. 3.773.432 zł, w 2022 3.612.866 zł).

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że Ministerstwo Finansów prowadzi intensywne prace w zakresie zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego (JST).

Zmiany w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego mogą być przeprowadzone jedynie w warunkach ich odpowiedniego wkomponowania w cały system finansowy państwa. Zbudowanie nowego systemu dochodów jest skomplikowanym zadaniem, na które wpływa wiele czynników, m.in. bardzo duże zróżnicowanie JST, zarówno pod względem terytorialnym, jak i rozwoju gospodarczego i społecznego. Analizowane są zatem różne kierunki zmian obecnego systemu. Ministerstwo Finansów jest przy tym otwarte na rozmowy ze stroną samorządową w zakresie zmiany systemu finansowania JST.

Minister Finansów spotkał się już dwukrotnie z przedstawicielami organizacji samorządowych, wchodzących w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Celem tych spotkań jest omówienie najważniejszych kwestii dotyczących rozwiązań systemowych, w tym między innymi naliczania potrzeb finansowych (wyrównawczych, rozwojowych, oświatowych i ekologicznych) i zapewnienia finansowania tych potrzeb.

Minister Finansów będzie podejmował działania mające na celu wzmocnienie i ustabilizowanie finansów JST w sposób systemowy oraz zapewnienie bezpieczeństwa finansowego JST, tak by ich dochody były chronione przed skutkami zmian podatkowych.

⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 356.

⁶ <https://www.gov.pl/web/finanse/ostateczne-roczne-kwoty-subwencji-wplat-i-udzialow-dla-poszczegolnych-gmin-powiatow-i-wojewodztw-na-2024-r>

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu